

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 171/2020-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 ods. 1 a 2 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Komárno v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 12/2003 a jeho uznesením sp. zn. 9 C 12/2003 z 26. septembra 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. decembra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 ods. 1 a 2 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Komárno (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 12/2003 (ďalej aj „napadnuté konanie“) a jeho uznesením sp. zn. 9 C 12/2003 z 26. septembra 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Ústavná sťažnosť sťažovateľa je vedená pod sp. zn. Rvp 2289/2019 a v súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 bola náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov prerozdelená a 17. októbra 2019 pridelená sudcovi spravodajcovi Rastislavovi Kaššákovi.

3. Podľa čl. II bodu 5 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky schváleného na zasadnutí pléna ústavného súdu konaného 4. decembra 2019 na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 (ďalej len „rozvrh práce“) je na konanie vo veciach patriacich do pôsobnosti senátov ústavného súdu v jednotlivých prípadoch príslušný ten senát ústavného súdu, ktorého členom je sudca spravodajca, ktorému bola vec pridelená. V súlade s čl. II bodom 3 písm. a) rozvrhu práce pri predkladaní pridelených vecí do senátu sudcom spravodajcom Rastislavom Kaššákom pracuje prvý senát ústavného súdu v zložení Jana Baricová, predsedníčka senátu, Rastislav Kaššák a Miloš Maďar. Ústavnú

sťažnosť sťažovateľa preto predbežne prerokoval senát v zložení uvedenom v záhlaví tohto rozhodnutia.

4. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal na okresnom súde žalobu o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, o ktorej rozhodol okresný súd rozsudkom sp. zn. 9 C 12/2003 z 29. júna 2016 tak, že žalobu sťažovateľa zamietol. O odvolaní sťažovateľa proti predmetnému rozsudku okresného súdu rozhodol Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 8 Co 140/2017 z 29. júna 2017, ktorým rozsudok okresného súdu potvrdil. Sťažovateľ podal proti uvedenému rozsudku krajského súdu dovolanie.

5. Okresný súd následne výzvou zo 4. apríla 2018 vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za podanie dovolania v sume 40 € v lehote desiatich dní od doručenia predmetnej výzvy, ktorá bola právnej zástupkyňi sťažovateľa účinne doručená 19. mája 2018.

6. Sťažovateľ uhradil súdny poplatok až 1. júna 2018, t. j. po uplynutí stanovenej lehoty na zaplatenie súdneho poplatku, preto okresný súd po vrátení spisu z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 9 C 12/2003 z 26. júla 2019, vydaným vyššou súdnou úradníčkou, zastavil dovolacie konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku podľa § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatkov za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“). Okresný súd súčasne vrátil sťažovateľovi zo zaplateného súdneho poplatku sumu 33,30 € v zmysle § 11 ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch.

7. Proti uzneseniu okresného súdu z 26. júla 2019 o zastavení dovolacieho konania podal sťažovateľ sťažnosť, ktorej obsah citoval aj v ústavnej sťažnosti. V sťažnosti namietal, že v čase rozhodovania okresného súdu o zastavení dovolacieho konania už bol súdny poplatok zaplatený. Okresný súd mal preto v zmysle § 217 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), podľa ktorého je pre rozsudok rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia, zohľadniť zaplatenie

súdneho poplatku, hoci tak bolo učinené až po uplynutí súdom stanovenej lehoty. Ďalej sťažovateľ nesúhlasil s tým, že výzva na zaplatenie súdneho poplatku bola doručená len jeho právnej zástupkyňi, a nie priamo jemu ako poplatníkovi.

8. Okresný súd o sťažnosti sťažovateľa rozhodol napadnutým uznesením, ktoré nadobudlo právoplatnosť 15. októbra 2019 tak, že sťažnosť zamietol, pretože ju považoval za nedôvodnú.

9. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tvrdí, že v napadnutom konaní mu bola postupom okresného súdu odňatá možnosť konať pred súdom a bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a bolo taktiež zasiahnuté do jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 ods. 1 a 2 dodatkového protokolu. K porušeniu práv podľa sťažovateľa malo dôjsť *„v dvoch rovinách – jednak uložením povinnosti zaplatiť súdny poplatok... a jednak odňatím možnosti domôcť sa preskúmania svojho majetkového nároku v dovolacom konaní“*.

10. Podľa názoru sťažovateľa je *„v prípade možnosti dvojakého výkladu spôsobu doručovania výzvy na zaplatenie súdneho poplatku (poplatníkovi, zástupcovi strany sporu) namieste reštriktívny výklad, a nie výklad extenzívny, ktorého dôsledkom je odňatie prístupu k súdu, k súdnej ochrane“*.

11. Sťažovateľ poukazuje na celkovú neprimeranú dĺžku napadnutého konania, ktoré sa začalo v roku 2003 a krajský súd právoplatne vo veci samej rozhodol v roku 2017, pričom okresný súd dovolacie konanie zastavil až takmer po dvoch rokoch od podania dovolania sťažovateľom.

12. Ďalej sťažovateľ argumentuje, že *„spôsob prijatia novelizácie zákona č. 71/1992 Zb. je v hrubom rozpore tak so záväznými legislatívnymi pravidlami (Zákon o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov), ako aj s nálezmi českého a slovenského ústavného súdu,*

ktoré sa týkajú legislatívneho procesu, prehľadnosti systému zákonov a princípu právnej istoty. Na tomto rozpore nič nemení ani fakt, že novelizácia bola vykonaná v r. 2017, teda (už) pred 2 rokmi, pretože ide o vadu, ktorá sa nemôže konvalidovať plynutím času, keďže stále novelizácia zostáva súčasťou statusového zákona a nie zákona, s ktorým priamo súvisí alebo naň nadväzuje.“. Na podporu svojich tvrdení sťažovateľ poukazuje na nálezy Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. PL. ÚS 77/06 a PL. ÚS 21/01.

13. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jeho ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vo veci samej nálezhom takto rozhodol:

„1. Okresný súd Komárno v konaní sp. zn. 9C/12/2003 porušil

- ústavné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky

- základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a ľudských slobôd

- Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu majetku podľa čl. 1 ods. 1 a 2 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 ods. 2 a čl. 7 ods. 5 Ústavy SR

- základné právo sťažovateľa na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR

2. Ústavný súd SR zrušuje rozhodnutie – Uznesenie Okresného súdu Komárno sp. zn. 9 C/12/2003-599 zo dňa 26.9.2019, ktorým súd zamietol sťažnosť sťažovateľa ako dovolateľa proti uzneseniu Okresného súdu Komárno sp. zn. 9C/12/2003 – 579 z 26.7.2019.

3. Pretože rovnakými vadami ako zrušované rozhodnutie trpí aj rozhodnutie Okresného súdu Komárno sp. zn. 9C/12/2003 – 579 zo dňa 26.7.2019, Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje aj toto rozhodnutie.

4. Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania o ústavnej sťažnosti.“

II.

Relevantná právna úprava a judikatúrne východiská ústavného súdu

14. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

15. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

16. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z.z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

17. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

18. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,

g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

19. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu na začatie konania pritom možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konania (I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 453/2011). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08, I. ÚS 165/2015).

20. Podľa čl. 20 ods. 1 prvej vety ústavy každý má právo vlastníť majetok.

21. Podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

22. Podľa čl. 1 ods. 2 dodatkového protokolu predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

23. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

24. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

25. Ústavný súd si pri výklade práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

III.

Právne posúdenie ústavným súdom

26. Predmetom ústavnej sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 ods. 1 a 2 dodatkového protokolu napadnutým uznesením okresného súdu a jeho vydaniu predchádzajúcim postupom.

27. Ešte pred samotnou analýzou podstatnej argumentácie sťažovateľa uvedenej v ústavnej sťažnosti, ústavný súd považoval za potrebné poukázať na jeho „prieskumný“ vzťah k všeobecným súdom. Ústavný súd zdôrazňuje, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou

medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

28. Účelom citovaného čl. 46 ods. 1 ústavy je zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, k súdu alebo inému orgánu právnej ochrany. Základné právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa stal po splnení predpokladov ustanovených zákonom účastníkom súdneho konania. Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej efektívne umožní (mal by umožniť) stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú.

29. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že „právo na súd“, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté vo svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. rozsudok vo veci Guérin proti Francúzsku z 29. 7. 1998).

30. V súvislosti s povinnosťou zaplatiť súdny poplatok ako jednou z podmienok konania, uložením ktorej bolo podľa názoru sťažovateľa zasiahnuté do jeho označených práv, ústavný súd už judikoval, že poplatková povinnosť, ktorá vzniká účastníkovi vykonaním poplatkového úkonu podľa § 5 zákona o súdnych poplatkoch, nie je sama osebe spôsobilá zasiahnuť do samotnej podstaty a zmyslu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 176/03, I. ÚS 45/09, I. ÚS 464/2010).

30.1 Ústavný súd konštatuje, že právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 nie je právom absolútnym. V záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha toto právo obmedzeniam, resp. podmienkam (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy), akými sú napríklad spôsobilosť byť účastníkom konania, povinnosť právneho zastúpenia v niektorých prípadoch, zákonom ustanovené náležitosti návrhu na začatie konania, zákonné lehoty a taktiež zaplatenie súdneho poplatku podľa ustanovení príslušného zákona. Splnenie poplatkovej povinnosti je procesnou podmienkou konania vyplývajúcou z osobitného predpisu – zákona o súdnych poplatkoch. Podľa § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním žaloby, návrhu na začatie konania, dovolania alebo kasačnej sťažnosti, súd podľa § 9 vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí, spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený.

30.2 Novelou zákona o súdnych poplatkoch [zákon č. 152/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony; (ďalej len „novela zákona o súdnych poplatkoch“)] bolo ustanovenie § 10 ods. 3 zmenené tak, že podľa jeho prvej vety s účinnosťou od 1. júla 2017 súd zruší uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, ak bol súdny poplatok zaplatený v lehote určenej súdom podľa odseku 1 alebo ak sú na to dôvody podľa odseku 2. Novelou zákona o súdnych poplatkoch bolo vypustené ustanovenie § 10 ods. 6 zákona o súdnych poplatkoch. Zároveň bolo novelou zákona o súdnych poplatkoch doplnené ustanovenie § 14 zákona o súdnych poplatkoch o nové ustanovenie § 14 ods. 3, podľa ktorého v sťažnosti proti rozhodnutiu o zastavení súdneho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku nemožno namietat' skutočnosti, ktoré nastali po uplynutí lehoty na zaplatenie súdneho poplatku.

31. Aj EŠLP opakovane zdôraznil, že povinnosť zaplatiť súdny poplatok nemôže byť považovaná za také obmedzenie práva na prístup k súdu, ktoré by samo osebe bolo v nesúlade s čl. 6 ods. 1 dohovoru (pozri napríklad rozsudok vo veci Kreuz v. Poľsko z 19. 6. 2001, § 60), že z čl. 6 ods. 1 dohovoru nevyplýva právo na bezplatné súdne konanie (m. m. rozsudok vo veci Airey v. Írsko z 9. 10. 1979, § 25 – § 26) a že nikdy nevytlúčil

možnosť, že potreby spravodlivého výkonu justície môžu odôvodniť uloženie peňažného obmedzenia na prístup jednotlivca k súdu (m. m. rozsudok vo veci Tolstoy - Miloslavsky v. Spojené kráľovstvo z 13. 7. 1995, § 61 a nasl.; rozsudok vo veci Kreuz v. Poľsko, § 54).

32. Rovnako neobstojí ani námietka sťažovateľa, že okresný súd v napadnutom konaní svojím postupom znemožnil, aby najvyšší súd preskúmal dovolanie podané sťažovateľom. Z napadnutého uznesenia okresného súdu totiž vyplýva, že sťažovateľ nezaplatil súdny poplatok za dovolanie pri jeho podaní, preto ho okresný súd vyzval na zaplatenie súdneho poplatku za podanie dovolania v lehote desiatich dní od doručenia výzvy, ktorá bola právnej zástupkyňi sťažovateľa účinne doručená 19. mája 2018. Sťažovateľ však súdny poplatok v stanovenej lehote nezaplatil, preto okresný súd uznesením z 26. júla 2019 prostredníctvom vyššej súdnej úradníčky dovolacie konanie zastavil. K úhrade súdneho poplatku zo strany sťažovateľa došlo až 1. júna 2018, teda až po uplynutí desaťdňovej lehoty určenej súdom na zaplatenie súdneho poplatku, čo sťažovateľ v ústavnej sťažnosti sám priznáva.

33. K námietke sťažovateľa týkajúcej sa nezohľadnenia skutočnosti, že sťažovateľ v lehote na podanie sťažnosti proti uzneseniu o zastavení konania zaplatil súdny poplatok za dovolanie, ústavný súd uvádza, že ak poplatník po 1. júli 2017 nezaplatí súdny poplatok v súdom určenej lehote a súd konanie z tohto dôvodu zastaví, dodatočné zaplatenie súdneho poplatku v lehote na podanie sťažnosti je bez ďalšej relevancie na trvanie konania a súd uznesenie o zastavení konania nezruší. Ústavný súd dodáva, že sťažovateľ bol v napadnutom konaní kvalifikovane právne zastúpený advokátkou. Pokiaľ bola jeho právnej zástupkyňi účinne doručená výzva na zaplatenie súdneho poplatku, čo sťažovateľ žiadnym spôsobom nespochybňuje, sťažovateľ i jeho právna zástupkyňa si museli byť vedomí toho, že v zmysle právnej úpravy zákona o súdnych poplatkoch účinnnej od 1. júla 2017 nebudú mať možnosť dodatočnej úhrady súdneho poplatku v lehote na podanie sťažnosti proti uzneseniu, ktorým súd dovolacie konanie zastaví pre nezaplatenie súdneho poplatku. Z tohto dôvodu je námietka sťažovateľa o potrebe zohľadniť zaplatenie súdneho poplatku i po lehote určenej súdom neopodstatnená (obdobne II. ÚS 87/2019, II. ÚS 196/2018, II. ÚS 159/2018, I. ÚS 300/2019). Bolo totiž vecou sťažovateľa, aby dbal o splnenie

všetkých svojich procesných povinností tak, aby všeobecné sudy mohli riadne pokračovať v dovolacom konaní (m. m. III. ÚS 196/2008, III. ÚS 563/2018). Nad rámec už uvedeného ústavný súd uvádza, že poplatková povinnosť sťažovateľovi vznikla v súlade s § 5 ods. 1 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch už podaním dovolania. Ustanovenie § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch prostredníctvom inštitútu následnej výzvy (aplikovanej v prípade porušenia povinnosti poplatníka splniť si svoju zákonnú povinnosť) umožňuje poplatníkovi zaplatiť súdny poplatok v dodatočnej lehote, ktorú možno z jej povahy označiť za lehotu na nápravu (*cure period*). V tejto súvislosti je potrebné poukázať na skutočnosť, že sťažovateľovi vznikla poplatková povinnosť 10. novembra 2017 (podaním dovolania) a výzva súdu na zaplatenie súdneho poplatku podľa § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch mu bola doručená 19. mája 2018. Dodatočná lehota na splnenie si poplatkovej povinnosti teda sťažovateľovi uplynula 29. mája 2018. Sťažovateľ však ani túto tzv. lehotu na nápravu nevyužil a súdny poplatok zaplatil až 1. júna 2018, čo je takmer sedem mesiacov odo dňa vzniku poplatkovej povinnosti. Sťažovateľ, hoci zastúpený právnou zástupkyňou, teda pokyn súdu obsiahnutý vo výzve na zaplatenie súdneho poplatku neuposlúchol, a to napriek tomu, že bol upovedomený o následkoch nekonania. Za daných okolností iný výrok ústavného súdu, ako je výrok uvedený v tomto uznesení vyššie, neprichádza do úvahy.

34. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že použitím extenzívneho výkladu zákonných ustanovení týkajúcich sa doručovania výzvy na zaplatenie súdneho poplatku mu okresný súd odňal právo na prístup k súdu, ústavný súd poukazuje na relevantnú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia (bod 7), kde okresný súd uviedol, že „... v zmysle zákona o súdnych poplatkoch poplatníkom súdneho poplatku je dovolateľ, t. j. žalobca, to však neznamená, že výzvu na zaplatenie súdneho poplatku je potrebné doručiť jemu. Zákonné ustanovenie § 110 ods. 1 CSP totiž ustanovuje, že výzvu na zaplatenie súdneho poplatku súd má vždy doručiť iba zástupcovi, a nie poplatníkovi. Keďže v zákone o súdnych poplatkoch nie je výslovne uvedené, že komu sa má doručiť výzva na zaplatenie súdneho poplatku a v zmysle § 14 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch v takýchto prípadoch sa subsidiárne použije CSP, súd má za to, že výzva na zaplatenie súdneho poplatku bola doručená zástupcovi žalobcu v súlade so zákonom. V tejto súvislosti súd poznamenáva, že nedošlo

k porušeniu zákonného ustanovenia § 10 zákona o súdnych poplatkoch tak ako to uvádza sťažovateľ, pretože uvedené zákonné ustanovenie nerieši otázku doručenia výzvy, len otázku, že koho je potrebné vo výzve vyzvať na zaplatenie poplatku a poučiť o následkoch nezaplatenia. Preto zákonné ustanovenie § 10 zákona o súdnych poplatkoch nie je v rozpore so zákonným ustanovením § 110 CSP.“.

35. Po preskúmaní napadnutého uznesenia okresného súdu ústavný súd konštatuje, že okresný súd dostatočne a zrozumiteľne vysvetlil, z akého dôvodu sa výzva na zaplatenie súdneho poplatku doručuje len právnemu zástupcovi účastníka konania, ak je tento v konaní právne zastúpený, a nie priamo účastníkovi, hoci je poplatníkom (navrhovateľom poplatkového úkonu). Zaplatenie súdneho poplatku totiž nie je úkonom, ktorý musí účastník v konaní osobne vykonať, preto sa výzva na zaplatenie súdneho poplatku (hoci ide o výzvu na splnenie povinnosti zaťažujúcej majetkovú podstatu účastníka, a nie zástupcu) doručuje len jeho právnemu zástupcovi, ako to *expressis verbis* ustanovuje § 110 ods. 1 CSP. Rovnako okresný súd náležite zdôvodnil, že v danom prípade nejde o kolíziu (rozpor) ustanovenia § 10 zákona o súdnych poplatkoch s ustanovením § 110 CSP, ako to tvrdil sťažovateľ. Právny názor okresného súdu pritom nemožno považovať za arbitrárny, keďže okresný súd vychádzal z ustanovení zákona o súdnych poplatkoch a Civilného sporového poriadku a zo vzájomného vzťahu špeciality týchto právnych predpisov.

36. Je preto možné uzavrieť, že okresný súd dal jasnú a vyčerpávajúcu odpoveď na otázku, prečo bolo potrebné sťažovateľom podanú sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu z 26. júla 2019, vydaného vyššou súdnou úradníčkou, ako nedôvodnú zamietnuť. Okresný súd pritom postačujúcim spôsobom reflektoval na všetky sťažovateľom uplatnené námietky v tejto sťažnosti. Uvedené závery okresného súdu sťažovateľ pred ústavným súdom nijakým ústavnoprávne relevantným spôsobom nespochybnil, pričom sa obmedzil iba na opakovanie svojej argumentácie obsiahnutej v predmetnej sťažnosti proti uzneseniu z 26. júla 2019, ktorá je výlučne výrazom jeho odlišného skutkového a právneho hodnotenia veci, aké zastáva okresný súd, do posúdenia ktorého ústavný súd s poukazom na svoju ustálenú judikatúru (napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010, II. ÚS 838/2016, II. ÚS 100/2017) nie je ani oprávnený, ani povinný zasahovať. Len skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym

hodnotením okresného súdu nestotožňuje, totiž ešte nezakladá dôvodnosť jeho ústavnej sťažnosti. Aj zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že základné právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strán sporu, vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010).

37. K námietke sťažovateľa, ktorá sa týka spôsobu prijatia novelizácie zákona o súdnych poplatkoch, ústavný súd zdôrazňuje, že právomoc ústavného súdu je v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy založená výlučne na prieskume rozhodnutí či namietaných zásahov z hľadiska ich ústavnosti, t. j. či v konaní, resp. v rozhodnutí neboli porušené ústavnými predpismi chránené práva a slobody účastníka tohto konania, či konanie bolo vedené v súlade s ústavnými princípmi, či postupom a rozhodovaním všeobecných súdov, resp. iných orgánov verejnej moci nebolo zasiahnuté do ústavne zaručených práv sťažovateľa a či je ich možné ako celok pokladať za spravodlivé. Ústavný súd nemá v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy právomoc posudzovať súlad prijatej právnej úpravy s ústavou, resp. s právnym predpisom vyššej právnej sily. Navyše, táto časť argumentácie sťažovateľa dotýkajúca sa porušenia ním označených práv, obsiahnutá v odôvodnení jeho ústavnej sťažnosti, sa netýka postupu okresného súdu ani napadnutého uznesenia, vo vzťahu ku ktorým sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti žiada od ústavného súdu vyslovenie porušenia jeho práv.

38. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým uznesením a jeho vydaním predchádzajúcim postupom okresného súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti. Súčasne bolo potrebné z rovnakého dôvodu odmietnuť aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 ods. 1 a 2 dodatkového protokolu, pretože ústavný súd nezistil nič, čo by signalizovalo porušenie týchto práv postupom okresného súdu a jeho napadnutým uznesením.

39. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite (bod 13) nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. apríla 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu